

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tavoitteena on selkiyttää metsästyslaissa säädettyjä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevia säännöksiä. Kiellelyistä pyyntivälineistä säädettäisiin laissa ja sallituista pyyntivälineistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi metsästyslakiin säännökset riistaeläinten ja rauhoittamattomien lintujen pesien ja niihin liittyvien rakennelmien rauhoituksesta poik-

keamisesta enempien vahinkojen estämiseksi sekä eräitä täsmennyksiä poikkeuslupia koskeviin säännöksiin.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi poliisin määräyksestä lopetettujen riistaeläinten osalta omistusoikeutta koskevaa sääntelyä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Kansainväliset sopimukset ja EU:n lainsäädäntö.....	3
Bernin sopimus.....	3
Luontodirektiivi.....	4
Lintudirektiivi.....	4
1.3 Nykytilan arviointi.....	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	5
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	6
3.3 Ympäristövaikutukset.....	6
3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	6
4 ASIAN VALMISTELU.....	6
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	6
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	8
2 VOIMAANTULO.....	11
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	12
LAKIEHDOTUS.....	13
Laki metsästyslain muuttamisesta.....	13
LIITE.....	17
RINNAKKAISTEKSTI.....	17
Laki metsästyslain muuttamisesta.....	17

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Voimassa olevan metsästyslain (615/1993) pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat säännökset on alun perin säädetty kansallisista tarpeista johtuen. Niitä on metsästyslain muutosten yhteydessä muutettu vastaamaan eläinsuojelun ja yleisen turvallisuuden vaatimuksia.

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevia säännöksiä on muutettu Suomen liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi vuonna 1995. Jäsenyysvelvoitteisiin kuului luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY, jäljempänä *luontodirektiivi*, ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY kansallinen täytäntöönpano. Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi on uudelleen kodifioitu luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetulla parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/147/EY, jäljempänä *lintudirektiivi*.

Metsästyslain lupajärjestelmä uudistettiin riistahallinnon uudistamisen yhteydessä. Muutokset tulivat voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011. Uudessa järjestelmässä on erotettu pyyntiluvat poikkeusluvista. Pyyntiluvalla rajoitetaan tiettyjen riistaeläinten metsästystä metsästysaikana siten, että varmistetaan kestävä käytön periaatteen toteutuminen metsästyksessä sekä se, että riistakannat eivät vaarannu. Poikkeuslupa voidaan erityisten edellytysten täytyessä myöntää sekä eläimen rauhoitusaikana että rauhoitusajan ulkopuolella. Poikkeuslupa voidaan myöntää myös kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttämiseen. Tämä on ollut tarpeen haitan, vahingon tai uhan tehokkaaksi estämiseksi.

Metsästyslain pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevien säännösten tavoitteena on yhtäältä varmistaa kestävä käytön periaat-

teen toteutuminen sekä metsästyksen eettisyyden ja turvallisuuden varmistaminen. Toisaalta haittaa, vahinkoa tai uhkaa aiheuttavien riistaeläinryhmien ja rauhoittamattomien eläinryhmien tehokkaaksi pyydystämiseksi on säädetty poikkeuksia kielletyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä ongelmatilanteiden tehokkaaksi ratkaisemiseksi.

Metsästyslain uudistamisen yhteydessä uudistettiin myös kuolleiden eläinten omistusoikeutta koskevat säännökset. Merkittävin uudistus oli se, että kuolleenä löydetty riistaeläin kuuluu valtiolle vain erikseen säädettyissä tapauksissa.

1.2 Kansainväliset sopimukset ja EU:n lainsäädäntö

Bernin sopimus

Suomi on liittynyt Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimukseen (SopS 29/86) 1 päivänä huhtikuuta 1986. Sopimuksen liitteessä IV on määräyksiä kielletyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä tiettyjen riistaeläinten osalta.

Sopimus kieltää riistaeläinten pyydystämiseksi: ansat; sokeiden ja vahingoittuneiden elävien eläinten käytön houkuttimena; nauhoittimet; sähkölaitteet, jotka voivat tappaa ja tainnuttaa; keinotekoiset valolähteet; peilit ja muut häikäisylaitteet; kohteiden valaisemiseen käytettävät laitteet; tähtäyslaitteet yöammuntaa varten, joihin kuuluu elektroninen kuva suurentava tai muuntava laite; räjähdysaineet; myrkyt sekä myrkytetyt tai tainnuttavat syötit; kaasulla myrkyttäminen ja savuun tappaminen; puoliautomaattiset tai automaattiset aseet, joiden makasiiniin mahtuu enemmän kuin kaksi panosta; lentokoneet sekä liikkuvat moottoriajoneuvot.

Lintujen pyydystämiseksi on lisäksi kielletty linnunliimat, koukut sekä verkot. Nisäkkäiden pyynnissä verkkoja ja loukkuja ei saa

käyttää laajamittaiseen tai ei-valikoivaan pyydystämiseen. Ansojen käyttäminen on kuitenkin sallittu riekon ja kiirunan pyynnissä leveysasteen 58° P pohjoispuolella.

Luontodirektiivi

Luontodirektiivin 15 artiklassa säädetään, että direktiivin VI liitteessä sanottujen pyynti- ja tappomenetelmien ja -välineiden sekä kuljetusvälineiden käyttäminen on kielletty IV ja V liitteen lajien pyynnissä. Näitä riistaeläimiä ovat ilves, karhu, saukko ja susi sekä euroopanmajava, halli, itämeren norppa, kirjohylje, hilleri, näätä ja metsäjänis.

Valikoimattomista menetelmistä kiellettyjä ovat: sokeiden tai runneltujen eläinten käyttäminen houkuttimina; nauhurit; sähköiset ja elektroniset tappo- tai tainutusvälineet; keinovalolähteet; peilit ja muut häikäisevät laitteet; kohteita valaisevat laitteet; yöllä ampumista varten tehdyt pimeänäkölaitteet, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin; räjähteet; toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat verkot, toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat loukut; varsijouset; myrkyt ja myrkkyy- tai nukutusyötit; uloskaasuttaminen tai -savustaminen sekä puoliautomaatti- tai automaattiaseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi panosta. Kuljetusmenetelmistä kiellettyjä ovat lentokoneet ja moottoriajoneuvot.

Edellä sanotut kiellot on täytäntöönpantu metsästyslain ja sen nojalla annetun asetuksen säännöksillä.

Lintudirektiivi

Lintudirektiivin 8 artiklassa säädetään lintujen metsästyksestä, pyydystämisestä ja tappamisesta. Sen mukaan jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien sellaisten erityisesti liitteessä IV olevien välineiden, laitteiden ja menetelmien käyttäminen metsästyksessä, joilla laajamittaisesti tai valikoimattomasti pyydystetään tai tapetaan lintuja tai joilla saatetaan paikallisesti hävittää jokin laji.

Valikoimattomista menetelmistä kiellettyjä ovat: liimat; koukut; sokeiden tai runneltujen elävien lintujen käyttö houkuttimina; nauhurit; sähköiskun antavat laitteet; keinovalon-

lähteet; peilit; valonheittimet; sellaiset pimeänäkölaitteet ampumista varten, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin; räjähteet; verkot; loukut; myrkkyy- ja nukutusyötit; sekä puoliautomaatti- ja automaattiaseet, joiden makasiiniin mahtuu enemmän kuin kaksi panosta. Lisäksi kiellettyjä ovat ansalangat, joiden käyttämiseen on poikkeus Suomessa ja Ruotsissa riekon ja kiirunan pyynnin osalta 58. leveyspiirin pohjoispuolella.

Kuljetusmenetelmistä kiellettyjä ovat: lentokoneet, moottoriajoneuvot sekä veneet, joiden kulkunopeus on yli viisi kilometriä tunnissa. Lisäksi avomerellä jäsenvaltiot voivat turvallisuussyistä sallia sellaisten moottoriveneiden käytön, joiden kulkunopeus on enintään 18 kilometriä tunnissa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava myönnettyistä luvista komissiolle.

1.3 Nykytilan arviointi

Kansainvälisten luonnonsuojelua koskevien sopimusten ja EU-sääntelyn vaatimukset on toimeenpantu kansallisella lainsäädännöllä.

Pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä säättäminen sekä metsästyslaissa että sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa on aiheuttanut eräitä tulkintaongelmia. Valtioneuvoston asetuksella on laajennettu laissa säädettyjen kieltojen soveltamisalaa tai säädetty poikkeuksia. Kaksinkertaista samasta asiasta eri säädösten säättämistä tulisi välttää.

Tällä hetkellä Suomen riistakeskuksella ei ole toimivaltaa myöntää poikkeuslupaa majavan asutun pesän ja siihen liittyvän padon purkamiseen. Toimivallan puute on johtanut siihen, että majavan rakentamat padot saattavat aiheuttaa huomattavia vahinkoja maaja metsätaloudelle. Huomattavasti merkittävemmän uhan patoaltaat aiheuttavat kuitenkin yhteiskunnalliselle infrastruktuurille. Teiden, rautateiden ja patojen penkereet voivat sortua yllättäen kosteusolosuhteiden ja vedenpaineen muuttuessa tai rakenteiden heikentyessä. Erityisesti patoaltaat saattavat estää rajavartiolaitoksen partiotoimintaa ja teknistä valvontaa rajavyöhykkeellä.

Metsästyslain kuolleita eläimiä koskevan omistusoikeuden muuttuminen on johtanut

eräisiin tulkintaongelmiin siitä, että kenellä on omistusoikeus poliisilain (493/1995) 25 §:n nojalla lopetettuihin riistaeläimiin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksellä on tarkoitus selkeyttää metsästyslaissa säädettyä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevaa sääntelyä sekä tehostaa poikkeuslupajärjestelmää. Edelleen on tarkoitus pääsääntöisesti säätää kielletyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä laissa sekä sallittujen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttämisestä valtioneuvoston asetuksella.

Kielletyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä säädettäisiin aiempaa tarkemmin. Osa sääntelystä siirrettäisiin asetustasolta lain tasolle, koska osasta asioita ei voida säätää ylikansallisista ja kansainvälisistä velvoitteista johtuen toisin. Tällaisia ovat muun muassa jalkajousella metsästämisen kieltö sekä kieltö käyttää ääntä synnyttävää koneellista laitetta ja keinovaloa. Tarkoitus on edelleen säätää poikkeus siitä, että keinovaloa ja tarkoitukseen soveltuvaa ampuma-asetta saisi käyttää erityistilanteissa. Tällä mahdollistettaisiin turvallinen, nopea ja kivuton eläimen etsiminen ja lopettaminen.

Metsästyslaissa säädettäisiin, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin sallituista pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä, eli niiden käyttämisestä ja ominaisuuksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin rajoittaa sallitun pyyntivälineen ja pyyntimenetelmän käyttämistä, jos se on tarpeen jonkin riistaeläimen osalta. Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat säännökset olisi tarkoitus säilyttää lähes entisellään. Heti tapavia rautoja koskevaa sääntelyä on tarkoitus muuttaa vastaamaan kansainvälisiä velvoitteita. Rauhoittamattomien nisäkkäiden pyydystämisen sallittaisiin uusien teknisten loukkuja.

Poikkeuslupajärjestelmää täydennettäisiin siten, että Suomen riistakeskuksella olisi toimivalta myöntää poikkeuslupa pyyntivälineen ja pyyntimenetelmän käyttämiseen säännösten estämättä, jos se on poikkeusluvan toteuttamisen kannalta tarpeen ja muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole käytettävissä. Li-

säksi Suomen riistakeskukselle säädettäisiin toimivalta myöntää poikkeuslupa jonkin eläimen pesän ja siihen liittyvän rakennelman rauhoituksesta poikkeamiseen. Tällä helpotettaisiin eräiden eläinten pesinnästä aiheutuvien ongelmien ratkaisemista tappamista vähäisemmällä toimenpiteellä.

Kuolleita eläimiä koskevan sääntelyn täydentäminen poliisilain 25 §:n nojalla lopetettujen eläinten osalta selkeyttäisi viranomaisen toimintaa. Tarkoitus on, että metsästyslain 37 §:n 3 momentissa täysin rauhoitettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi eivät tulisi tässä poikkeusmenettelyssä avoimen kaupan kohteeksi, vaan ne siirtyisivät riistan tutkimusta tekevän tutkimuslaitoksen haltuun. Tutkimuslaitos voisi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen. Koska tällaisen eläimen saannon laillisuus perustuu enemmänkin pakkotilaan ja niiden mestästyksen on muutoin tiukasti säädeltyä, katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, että tällaista eläintä ei saateta yleisesti markkinoille.

Muut riistaeläimet siirtyisivät riistanhoitoyhdistyksen omaisuudeksi, koska riistanhoitoyhdistyksen vapaaehtoisuuteen perustuva suurriistavirka-apu on yleensä poliisin apuna poliisilain 25 §:n nojalla tapahtuvassa eläinten pyydystämisen.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskeva muutos lisäisi todennäköisesti Suomen riistakeskukselle tulevien metsästyslain 41 §:ssä säädettyjen poikkeuslupien hakemusten määrää. Suomen riistakeskus kuitenkin perii antamistaan päätöksistä niiden kustannuksia vastaavan maksun, jolloin muutos olisi kustannusneutraali.

Kuolleita eläimiä koskeva sääntely vähentäisi jonkin verran valtion niistä saamia huutokauppatuloja. Toiminta ei ole ollut taloudellisesti kannattavaa, koska kyseisten eläinten myynnistä aiheutuu lisäkustannuksia sekä resurssien kuormittamista. Poliisi tarvitsee yleensä lisäksi riistanhoitoyhdistyksen suurriistavirka-apua tilanteiden hoitamiseen, josta aiheutuu myös riistanhoitoyhdistyksille kustannuksia. Lisäksi poliisilla ei ole yleensä ti-

loja tällaisten eläinten varastointiin ja käsittelyyn vaan tiloissa on käytetty metsästysseurojen tiloja, mikä on aiheuttanut kustannuksia.

Valtion omaisuudeksi ei muita riistaeläimiä ole tarkoituksenmukaista siirtää, koska siirryneistä eläimistä saatavalla tulolla ei ole pystytty kattamaan edellä selvitettyjä kustannuksia.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kuolleita eläimiä koskevan sääntelyn muutokset vähentäisivät poliisin työmäärää merkittävästi. Poliisin hoidettavaksi jäisi poliisilain 25 §:n nojalla lopetetuista eläimistä vain ahma, ilves, karhu, sauikko ja susi, jotka lähetettäisiin riistan tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Muut eläimet hoitaisi riistanhoitoyhdistys. Poliisin resurssit vapautuisivat näin sen ydintehtävien hoitamiseen.

3.3 Ympäristövaikutukset

Eräillä pyyntivälineillä ja pyyntimenetelmillä saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, jonka vuoksi niiden vapaata käyttämistä tulee rajoittaa tai se tulee kieltää kokonaan. Kuitenkin eräissä tilanteissa saattaa olla tarpeen käyttää tällaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää vähemmän ja lyhytkestoisemman ympäristövaikutuksen aikaansaamiseksi.

Majavan pesien ja patojen aiheuttamat vahingot kohdistuvat suurimmaksi osaksi metsätalouteen mutta myös joissain tapauksissa ihmisen rakentamaan infrastruktuuriin. Majavan rakentaman padon patoallas saattaa alavalla alueella jättää alleen merkittäviä metsäalueita, jotka tuhoutuvat syntyneen tulvan vuoksi. Maantien tai rautatien pengertsaattaa syntyneiden tulvien johdosta heikentyä rakenteellisesti ja sortua.

Esityksen ympäristövaikutus kohdistuu merkittävän vahingon estämisen lisäksi majavan tekemien pesien ja patojen purkamiseen. Suurimman osan vuotta majavien selviytyminen riippuu pesästä, joten pesän tai padon purkamisella on eläinsuojelullisia vaikutuksia. Majavan padon purkamisella olisi pesän purkamista vähäisempi vaikutus majavan selviämislle.

Majavan lisäksi myös muiden eläinten pesintä saattaa aiheuttaa haittoja ja vahinkoja, joiden estämiseksi on tarpeen poiketa eläinten pesintää koskevasta yleisestä rauhoituksesta.

3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä.

Useat tahot ovat esittäneet aiemmin metsästyslakia ja sen nojalla annettavia asetuksia koskevia muutosesityksiä. Kiellettyjen pyyntivälineiden osalta on esitetty erityisesti lintujen loukkupyynnin mahdollistamista poikkeusluvalla. Useat tahot ovat myös esittäneet, että Suomen riistakeskuksella tulisi olla toimivalta myöntää poikkeuslupa majavien ja piisamien tekemien patojen ja pesien purkamiseen.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Poliisihallitukselta, Liikennevirastolta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Suomen riistakeskukselta, Suomen ympäristökeskukselta, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Luonto-Liitto ry:ltä, Suomen Metsästäjäliitto ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:lta, Svenska lantbruksproducenternas centralförbundet SLC rf:ltä, Natur och miljö rf:ltä, Paliskuntain yhdistykseltä sekä maa- ja metsätalousministeriön osastoilta. Lisäksi lausunnon ovat antaneet rajavartiolaitos, turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY ry, Raksystems Anticimex Insinööri Oy, Orimattilan Eränkävijät ry, Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen seu-

ra ry, Eläinsuojeluliitto Animalia ry, Eläinten hyvinvointikeskus ja Suomen ilma-aseharrastajat ry.

Usea lausunnonantaja on esittänyt, että jalkanarun käyttäminen metsästyksessä kiellettäisiin metsästyslain 33 §:ssä. Jalkanarun käyttäminen pyyntivälineenä on tutkittu Ruotsin valtion eläinlääketieteellisessä laitoksessa laajassa tutkimuksessa, jossa todettiin, että jalkanaru on eläinlääketieteellisesti ja eläinsuojelullisesti hyväksyttävä pyyntiväline. Näin ollen jalkanarun kieltämiselle ei ole perustetta.

Usea lausunnonantaja on esittänyt lintu- ja luontodirektiivien kanssa ristiriitaisia ehdotuksia muun muassa patruunakapasiteetista ja ääntä synnyttävästä koneellisesta laitteesta. Ne on jätetty huomioon ottamatta.

Usea lausunnonantaja on esittänyt tietyt edellytykset täyttävien ilma-aseiden sallimista joidenkin riistaeläimien metsästyksessä ja rauhoittamattomien eläimien tappamisessa. Esitystä on muutettu siten, että ilma-aseet siirretään 33 §:n kiellosta 34 §:n tarkempiin säännöksiin.

Usea lausunnonantaja on esittänyt kieltoa käyttää eläintä esittäviä kuvia hanhien ja metsäkanalintujen metsästyksessä. Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt metsähanhen sekä metsäkanalintujen hoitosuunnitelman valmistelun ja sen yhteydessä on tarkoitus käsitellä kyseessä olevien lajien pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä.

Usea lausunnonantaja on esittänyt muutosta lyijyhaulien käyttökieltoon. Lyijyhaulien käyttämisestä koskeva asia on tällä hetkellä viireillä Euroopan unionissa, joten tässä vaiheessa säännökseen ei esitetä muutosta.

Suomen luonnonsuojeluliitto on esittänyt luolakoiran käytön kieltämistä. Voidaan todeta, että luolakoira on erittäin tehokas tapaa pyydystää supikoiria ja minkkejä. Luolakoiran käyttämisestä voidaan kuitenkin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Suomen luonnonsuojeluliitto on kiinnittänyt huomiota pyyntivälineen valikoimattomuuteen, kun verkkoa käytetään nisäkkäiden pyynnissä ja loukkuja tai hähkejä lintujen pyynnissä. Pyyntivälineitä ei kuitenkaan voida pitää valikoimattomina, kun niitä valvotaan aktiivisesti ja niistä päästetään rauhoitetut lajit pois. Lisäksi lajien tunnistaminen tällaisten pyyntivälineiden kanssa on nopeaa ja helppoa.

Paliskuntain yhdistys on esittänyt, että jalkanarun pyyntivälineenä käyttämiselle voitaisiin myöntää poikkeuslupa. Esityksen 41 §:n mahdollistaa tämän. Paliskuntain yhdistys on lisäksi esittänyt luonnonsuojelulakia (1096/1996) sekä ilmailulakia (1194/2009) ja sen nojalla annettavia säädöksiä ja määräyksiä koskevia huomautuksia. Maa- ja metsätalousministeriö ei ole toimivaltainen käsittelemään niitä, mutta ne voidaan ottaa huomioon viranomaisten välisessä yhteistoiminnassa.

Usea lausunnonantaja on esittänyt uusien sähköllä tappavien loukkujen sallimista rauhoittamattomien nisäkkäiden pyydystämiseksi. Tätä on perusteltu muuan muassa sillä, että ne ovat myrkyä turvallisempia. Esitystä on muutettu siten, että tällaisen loukun käyttäminen olisi mahdollista.

Usea lausunnonantaja on esittänyt majavia ja niiden patoja koskevia huomautuksia. Esitystä on muutettu tältä osin.

Rajavartiolaitos on esittänyt eräitä toimivaltasäännöksiä metsästyslakiin. Asiasta tulisi kuitenkin säätää rajavartiolaitosta koskevassa lainsäädännössä poliisilain 25 §:ää vastaavasti.

Ympäristöministeriöllä ei ole huomauttamista esityksestä. Oikeusministeriö on huomauttanut eräistä teknisistä korjauksista.

Lausunnoissa on esitetty useita poikkeuslupajärjestelmää koskevia huomautuksia, jotka on jo säädetty tai niistä esitetään säädettäväksi tällä esityksellä.

Lausunnoista on laadittu yhteenveto.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momenttia ei muutettaisi. Pykälän 2 momentin luonnonsuojelulakia koskeva viittaus muutettaisiin voimassa olevaan luonnonsuojelulakiin. Pykälän 3 momentin eläinsuojelulakia koskeva viittaus muutettaisiin voimassa olevaan eläinsuojelulakiin. Pykälän 4 momentti muutettaisiin viittaukseksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettuun lakiin.

33 §. *Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaan lisätään elektromagneettiset laitteet luontodirektiivin mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 4 kohdasta siirrettäisiin keinovalon käyttämistä koskeva kielto 1 momentin 5 kohtaan. Lisäksi 5 kohtaan lisättäisiin kohteita valaisevat laitteet. Kohteita valaisevina laitteina ei kuitenkaan pidettäisi katu- tai pihavalvoja, joita ei suunnata erityisesti tiettyyn kohteeseen tai pyritä nimenomaisesti hyödyntämään metsästyksessä. Lasertähtäin tulisi tulkita kohdetta valaisevaksi laitteeksi. Tähtäintä, jossa on valaistu tai itsestään valaiseva ristikko tai tähtäyspiste, ei tulisi tulkita keinovaloksi tai kohdetta valaisevaksi laitteeksi.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaan lisättäisiin kiellettyinä pyyntivälineenä koukut.

Pykälän 1 momentin 7 kohtaa muutettaisiin siten, että metsästäessä itselataavalla aseella lippaan tai kiinteän makasiinin patruunakapasiteetti rajoitettaisiin kahteen patruunaan nykyisen kolmen patruunan sijasta. Tämä on tarpeen lainsäädännön selkiyttämiseksi, koska patruunakapasiteetista säädetään kahdessa eri säädöksessä. Voimassa olevalla metsästysasetuksella on säädetty, että tiettyjen eläinlajien osalta rajoitus on kaksi patruunaa. Tämä johtuu siitä, että metsästysasetuksella on pantu täytäntöön lintu- ja luontodirektiivissä oleva rajoitus. Näin ollen esitetään, että rajoitus siirrettäisiin lain tasolle ja yhtenäistettäisiin kaikkia eläinlajeja koskemaan.

Valvonnallisista syistä ei pidetä perusteltuna, että sallittu patruunakapasiteetti riippuisi

metsästettävästä eläimestä, kuten se on voimassa olevien säännösten aikana. Tyypillinen metsästyksen valvontaa koskeva ongelmatilanne on rusakko, jota voi metsästää aseella, jonka lippaassa on kolme patruunaa, ja metsäjänis, jota voi metsästää aseella, jonka lippaassa on vain kaksi patruunaa. Käytännössä näitä lajeja metsästetään samassa metsästystapahtumassa. Vastaavasti tilanne on sama hirven ja karhun metsästyksessä.

Tässä kohdassa lippaalla ja makasiinilla tulee ymmärtää kokonaisuudessaan kaikki sellaiset tekniset ratkaisut, joista ase lataa patruunan pesään. Tällainen ratkaisu on esimerkiksi itselataavan aseensa patruunasilta, joka sijaitsee sulkulaitteen alla makasiinia ennen ja johon eräissä asemalleissa on mahdollista sijoittaa yksi patruuna. Vastaavasti lippaan tai makasiinin niistä irrallisten täyttölaitteiden on oltava sellaisia, että ne eivät toimi automaattisesti aseensa toimintojen mukana vaan aseensa käyttäjä joutuu niitä aktiivisesti käyttämään.

Pykälän 1 momentin 8 kohtaa täsmennettäisiin siten, että tappamisen lisäksi myös savun ja kaasun avulla pyydystäminen kielletttäisiin. Lehtipuhaltimen tai vastaavan laitteen käyttämistä ei kiellettäisi riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen luolasta tai vastaavasta paikasta liikkeelle saamiseksi. Laitteen vaikutus perustuu lähinnä ilmavirtaan, joka sinällään ei vahingoita eläintä.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin 12 kohta siirrettäisiin uudeksi 2 momentiksi ja 1 momenttiin lisättäisiin uudet 12—15 kohdat, joissa laajennettaisiin kiellettyjen pyyntivälineiden luetteloa.

Pykälän 1 momentin 12 kohtaan siirrettäisiin metsästysasetuksesta kielto käyttää varsijousta pyyntivälineenä. Kiellolla täytäntöön pantaisiin lintu- ja luontodirektiivissä säädetty kielto. Direktiivejä säädetäessä kieltoa on perusteltu sillä, että varsijousta käytettäisiin salametsästyksessä, koska se on erittäin tehokas ja samalla kuitenkin lähes äänetön. Lisäksi valvonnan näkökulmasta olisi ongelmallista, jos varsijousta käyttäminen olisi

mahdollista vain joidenkin nisäkkäiden metsästyksessä.

Pykälän 1 momentin uudessa 13 kohdassa kielletäisiin keihään, vipukeihään, harppunan sekä niitä vastaavien pyyntivälineiden käyttö metsästyksessä. Tämän tyyppisten pyyntivälineiden kieltäminen on eläinsuojellillisista syistä perusteltua.

Pykälän 1 momentin 14 kohdassa kielletäisiin puhallusputken käyttäminen metsästyksessä.

Pykälän 1 momentin 15 kohtaan siirrettäisiin voimassa olevan 2 momentin kieltöä ääntä synnyttävää koneellista laitetta hirvieläinten, metsäkanalintujen ja vesilintujen metsästyksessä ja samalla kieltö laajennettaisiin koskemaan kaikkia riistaeläimiä ja rauhoittamattomia lintuja. Tämä on tarpeen lain-säädännön selkiyttämiseksi, koska kiellosta säädetään kahdessa eri säädöksessä. Aiemmin kieltöä oli laajennettu metsästysasetuksella koskemaan luontodirektiivissä sanottuja riistaeläimiä sekä lintudirektiivin kaikkia lintuja. Valvonnan vuoksi olisi selkeämpää kieltää ääntä synnyttävien laitteiden käyttäminen kaikkien eläinten pyydystämiseksi kokonaisuudessaan. Ääntä synnyttävää koneellista laitetta on käytetty lähinnä rauhoittamattomien lintujen ja ketun houkuttelemiseen sekä metsästäjän tuottamien äänien peittämiseen.

Pykälän 2 momenttiin siirrettäisiin voimassa olevan 1 momentin 12 kohdassa säädetty lyijyhaalien käyttämisestä vesilinnustuksessa koskeva kieltö. Lisäksi 2 momentissa kielletäisiin toiminnaltaan ja käyttötavaltaan valikoimattomien verkkojen käyttäminen riistanisäkkäiden metsästyksessä. Verkkoa olisi pidettävä valikoivana, jos metsästäjä käyttää sitä aktiivisessa pyynnissä ja päästää muut verkkoon tarttuneet eläimet pois. Riistanisäkkäiden pyydystämiseksi verkoilla säädetäisiin tarkemmin 34 §:n nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaus eläinsuojelulain 32 §:ään, jossa säädetään eläinten lopettamisesta.

34 §. Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset. Pykälä muotoiltaisiin perustuslain edellyttämällä tavalla tarkkarajaiseksi ja täsmälliseksi. Pykälässä säädetäisiin valtuus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä sallituista

pyyntivälineistä, pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttämisen rajoittamisesta sekä poikkeamisesta 33 §:ssä säädetyistä kielloista.

Aiempi valtuutussäännös on mahdollistanut laajan lain kielloista poikkeamisen valtioneuvoston asetuksella. Sen lisäksi voimassaolevalla valtuutussäännöksellä on annettu kielloja ja lisärajoituksia, jotka tässä esityksessä edellä kerrotulla tavalla esitetään siirrettäväksi lakiin.

Pykälän 1 momentissa säädetäisiin valtuus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin yleisimpien pyyntivälineiden eli ampumaseiden, patruunoiden, metsästysjousten, nuolien, loukkujen, ansalangan, rautojen, jalkanarun, lehtipuhaltimen ja verkkojen ominaisuuksista ja käyttämisestä. Nämä pyyntivälineet ovat yleisesti käytössä ja siten niistä on tarpeen säätää tarkemmin. Ansalangalla tässä pykälässä tarkoitettaisiin ansalankaa, jota käytetään riekon ja kiirunan pyyntiin Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa, koska Suomella on tähän nimenomainen poikkeus sekä Bernin sopimuksessa että lintudirektiivissä. Verkolla tässä pykälässä tarkoitetaan verkkoa, joka on tarkoitettu nisäkkään pyydystämiseen.

Lisäksi momentissa säädetäisiin asetuksenantovaltuus ilma-aseiden ominaisuuksista ja käyttämisestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetäisiin siten, että ilma-aseiden pitäisi täyttää tietyt tehokkuusvaatimukset, jotta niitä voitaisiin käyttää metsästyksessä ja rauhoittamattomien eläinten tappamisessa. Tällä varmistettaisiin, että ilma-aseet ovat riittävän tehokkaita eläinten nopeaan ja kivuttomaan lopettamiseen ja että niillä tapahtuvaa metsästystä voitaisiin valvoa tehokkaasti. Jos osa ilma-aseista säädetään luvanvaraisiksi, voidaan tällainen luvanvaraisuus ottaa valtioneuvoston asetuksessa huomioon.

Pykälän 2 momentissa annettaisiin valtuus valtioneuvoston asetuksella rajoittaa sallittujen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöä. Rajoitukset voisivat koskea tiettyä pyyntivälinettä, pyyntimenetelmää, aluetta, ajankohtaa sekä eläinlajeja. Tämän valtuuden nojalla voitaisiin muun muassa rajoittaa ravinnon houkuttimena käyttämistä, joka on tarpeen varsinkin karhun osalta ja mahdollisesti myös muiden eläinten osalta. Vastaa-

vasti tällä valtuudella voitaisiin rajoittaa jonkin pyynnin apuvälineen käyttämistä tietyn riistaeläinlajin houkuttelemisessa, tappamisessa tai pyydystämisessä.

Rajoitukset saattavat olla tarpeen tiettyjen riistaeläinlajien metsästyspaineen säätelämiseksi, jotta metsästys noudattaisi kestävän käytön periaatetta.

Pykälän 3 momentin valtuutussäännöstä muutettaisiin siten, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin poikkeuksista ampumaseen ja patruunan sekä keinovalon käyttämiseen haavoittunutta tai jalkanarussa olevaa eläintä jäljittäessä ja lopetettaessa sekä loukussa, luolassa, rakennuksessa tai rakennuksen alla tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa eläintä lopetettaessa.

37 a §. *Majavan ja piisamin pesän rauhoitus.* Pykälässä annettaisiin valtuus säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin majavan ja piisamin pesään liittyvän padon purkamisesta ilman 41 d §:n nojalla myönnettävää poikkeuslupaa. Valtuutussäännös ei muuttaisi voimassaolevaa metsästysasetusta.

41 §. *Poikkeusluvut.* Tämän pykälän 3 momenttiin lisättäisiin Suomen riistakeskukselle toimivalta myöntää poikkeus myös 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä. Sallitun pyyntivälineen säännöksestä poikkeava käyttö on tarpeen eräissä tilanteissa, esimerkiksi enempien vahinkojen estämiseksi myönnettävän poikkeuslupan yhteydessä. Tämä on tarpeen myös eräissä tutkimustarkoituksessa myönnettyissä poikkeusluvuissa.

Valtioneuvoston asetuksen säännöksistä voitaisiin poiketa muun muassa suurpetojen pyydystämiseksi ravintohoukuttimella tai jalkanarulla taikka loukulla, jotta eläinyksilöt voidaan pannaottaa sekä ottaa niistä tutkimusnäytteitä.

Pykälän 4 momenttia selkiytettäisiin siten, että siihen lisättäisiin valtuus säätää poikkeuslupien kestosta valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevan säännöksen nojalla on poikkeuslupien kestosta säädetty poikkeuslupaan otettavana määräyksenä. Kaikki poikkeusluvut olisivat määräaikaisia, siten että luontodirektiivin IV liitteen lajeihin annettaisiin lyhimät poikkeusluvut ja muut poikkeusluvut olisivat pidempiaikaisia. Ajallista kestoja säädettäessä otettaisiin huomioon pe-

ruste, jonka nojalla poikkeuslupa myönnettään.

Pykälän 5 momenttia muutettaisiin siten, että saalismäärän rajoittamisesta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa voitaisiin kohdentaa suurinta sallittua saalismäärää metsästyslain 41 a—41 c §:n poikkeusluvan myöntämisperusteille, joita ovat muun muassa turvallisuusuhka, erityisen merkittävät vahingot ja tutkimus.

Pykälä vastaisi muutoin voimassaolevaa 41 §:ää.

41 c §. *Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalle.* Pykälän sanamuoto muutettaisiin vastaamaan 41 a §:ää lukuun ottamatta vaatimusta lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä sekä poikkeusluvan myöntämisperusteiden erityistä merkittävyyttä. Lisäksi perusteeksi lisättäisiin riistatalous. Näin muiden riistanisäkkäiden poikkeuslupa olisi hieman lievemmin edellytyksin myönnettävissä kuin luontodirektiivin IV ja V liitteiden lajien kyseessä ollessa. Toisaalta muiden riistanisäkkäiden kyseessä ollessa on rauhoitusajan ulkopuolinen metsästys usein muu tyydyttävä ratkaisu.

41 d §. *Poikkeuslupa riistaeläimen tai rauhoittamattoman linnun pesän ja munien hävittämiseen.* Aiempi 41 d § siirrettäisiin 41 e §:ksi ja tässä pykälässä lisättäisiin Suomen riistakeskukselle toimivalta myöntää poikkeuslupa pesien ja niihin liittyvien rakennelmien poistamiseen sekä lintujen munien hävittämiseen.

Pykälässä säädettäisiin, että lupa myönnettäisiin kunkin riistaeläinlajin tai rauhoittamattoman linnun osalta 41 a—41 c §:ssä säädetyin edellytyksin. Tämä toimivalta on tarpeen eräissä poikkeustapauksissa kuten majavien pesien ja patojen purkamisessa vahinkojen ehkäisemiseksi tai lintujen pesien poistamiseksi esimerkiksi lentoasemien, sairaaloiden tai muiden vastaavien kohteiden läheisyydestä. Tällä uudella poikkeuslupatyypillä voitaisiin soveltaa vähimmän haitan periaatetta ongelmien ratkaisemiseen, koska lisääntymiskykyisiä yksilöitä ei välttämättä tarvitsisi poistaa luonnosta. Lisääntymiskykyisille yksilöille mahdollistettaisiin uusi pesintä toisessa paikassa. Lisäksi lintujen pesien hävittämisen yhteydessä saattaa olla tarpeen hävittää siinä olevat munat.

Erityiseksi ongelmaksi ovat nousseet sekä euroopanmajavan että kanadanmajavan tekemät padot, jotka veden noustessa saattavat uhata ihmisten turvallisuutta. Patoaltaan aiheuttama tulvavesi voi heikentää liikenneväylän rakenteen kestävyyttä, joka voi aiheuttaa penkereen sortumisen. Pienemmät liikenneväylät saattavat jäädä tulvaveden alle kokonaan tai huuhtoutua tulvivan veden mukana pois. Lisäksi patoaltaat vaikeuttavat huomattavasti rajavartiolaitoksen toimintaa rajavyöhykkeellä estämällä partioiden normeja kulkureittejä ja vaikeuttamalla teknisten valvontalaitteiden sijoittamista. Patoaltaan synnyttämä tulva voi aiheuttaa merkittäviä vahinkoja talousmetsäalueella puustolle ja pelloilla viljelyksille.

Tarkoituksena on, että vahinkojen estämiseksi padon saisi purkaa kesäkuusta lokakuuhun ulottuvalla ajanjaksolla ilman poikkeuslupaa. Voimassaolevien säädösten nojalla purkaminen ilman lupaa on mahdollista kesäkuun puolesta välistä syyskuun loppuun. Tarkoitus olisi lisätä tähän aikaan vielä lokakuu, koska se on ollut aiemmin poikkeuslupien tyypillinen hakukuukausi. Marraskuusta kesäkuun puoleen väliin ulottuvalla ajanjaksolla padon purkaminen vaatisi aina Suomen riistakeskuksen poikkeuslupan. Poikkeuslupa voitaisiin myöntää, jos se on tarpeen padon aiheuttamien erityisen merkittävien vahinkojen tai turvallisuusriskien estämiseksi.

Majavan pesän purkaminen vaatisi aina Suomen riistakeskuksen poikkeuslupan, koska sillä on vaikutuksia lajin yksilöiden selviytymiseen. Poikkeuslupa voitaisiin myöntää vain erityisen merkittävien vahinkojen estämiseksi, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman ratkaisemiseksi ei ole.

41 e §. Poikkeuslupan peruuttaminen. Pykälään siirrettäisiin voimassaoleva 41 d §.

49 §. Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät. Pykälän sanamuotoja täsmennettäisiin lintu- ja luontodirektiivin sanamuotojen mukaisiksi sekä 33 §:n muutosten johdosta, koska osa pykälän säännöksistä koskee myös rauhoittamattomia lintuja.

Lisäksi sähköllä tainnutaminen ja tappaminen sallittaisiin rauhoittamattomien nisäkkäiden pyynnissä villiintynyttä kissaa lukuun ottamatta. Valtioneuvoston asetuksella sää-

dettäisiin tarkemmin sähköllä tainnuttamisesta ja tappamisesta vastaavalla tavalla kuin myrkyä käyttämisestä on säädetty. Sähkö tappomenetelmänä tulisi kyseeseen vain loukkupyödyksen yhteydessä.

49 a §. Lupa poiketa rauhoittamattoman nisäkkään pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevasta kiellostä. Pykälää muutettaisiin siten, että se koskisi vain rauhoittamattomien nisäkkäiden pyydystämistä. Rauhoittamattomien lintujen osalta poikkeus myönnettäisiin 41 §:n nojalla ja 41 b §:ssä sanotulla edellytyksillä.

Ensimmäiseen momenttiin lisättäisiin Suomen riistakeskukselle toimivalta myöntää lupa poiketa 50 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä rauhoittamattoman nisäkkään osalta. Toiseen momenttiin lisättäisiin luvan myöntämisperusteeksi riistatalous.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin 1 momentin nojalla myönnettävään lupaan otettavista määräyksistä, ilmoittamisvelvollisuudesta sekä luvan ajallisesta kestosta.

83 d §. Poliisilain 25 §:n nojalla lopetettu riistaeläin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että poliisilain 25 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluu valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle. Tämä säännös on tarpeen oikeustilan selkeyttämiseksi. Poliisilaisissa ei säädetä lopetetun eläimen omistusoikeudesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ahma, ilves, karhu, saukko ja susi olisi toimittava riistantutkimusta tekevä tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voisi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

91 §. Tarkemmat säännökset. Pykälä kumottaisiin, koska se ei ole täsmällinen ja tarkkarajainen, kuten perustuslain 80 §:n 1 momentti edellyttää.

2 Voimaantulo

Laki metsästyslain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Metsästyslain nojalla annettu metsästysasetus ja metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annettu valtioneuvoston asetus jäisivät kuitenkin voimaan, koska valtuutussäännösten muutokset eivät vaadi niiden muuttamista. Metsästysasetuksen ääntä synnyttävää koneellista laitetta, jalkajousta sekä itselataavaa aseena patruunarajoitusta koskeva säännös tullaan kumoamaan kaksinkertaisen sääntelyn poistamiseksi.

Voimaan jäisivät myös maa- ja metsätalousministeriön asetukset, joissa on säädetty suurimmista sallituista saalismääristä metsästysvuodelle 2012—2013. Lain voimaan tullessa voimassaolevat luvat olisivat voimassa muuttumattomina.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Riistahallintolain (158/2011) 1 §:n mukaan Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka tehtävänä on edistää kestävästä riistataloutta, tukea riistanhoitoyhdistysten toimintaa, huolehtia riistapolitiikan toimeenpanosta ja hoitaa sille säädetyt julkiset hallintotehtävät. Riistahallintolain 2 §:ssä säädetään Suomen riistakeskuksen julkiset hallintotehtävät ja 8 §:ssä niiden hoitamisesta. Metsästyslakiin ehdotettu uusi 41 e § on oikeudelliselta luonteeltaan Suomen riista-

keskuksella jo olevia julkisia hallintotehtäviä vastaava tehtävä.

Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien toimivallan laajuutta on käsitelty perustuslakivaliokunnassa riistahallintolakiä säädettyä ja perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan PeVL 48/2010 vp, että metsästyslaissa säädettäviä poikkeuslupia koskeva päätöksenteko voidaan säätää Suomen riistakeskuksen hoitamaksi julkiseksi hallintotehtäväksi.

Ehdotettu pykälä laajentaisi jonkin verran Suomen riistakeskuksen toimivaltaa sen hoitamissa julkisissa hallintotehtävissä. Ehdotettua 41 e §:ää vastaava ratkaisu voitaisiin toteuttaa myöntämällä tappamis- ja pyydystämislupa kaikille tietyssä pesässä oleville eläimille. Tällöin eläimet poistettaisiin pesän ulkopuolella ja pesä voitaisiin hävittää asuimattomana rauhoitusta koskevien säännösten estämättä. Toisaalta uusi poikkeuslupatyyppejä on vähäisempi vaikutukseltaan, koska sillä voidaan antaa lisääntymiskykyisille yksilöille mahdollisuus jatkaa elämäänsä toisaalla.

Hallitus katsoo, että tässä esityksessä ehdotetut muutokset metsästyslakiin ovat perustuslain mukaisia ja siksi lakiehdotus voidaan käsitellä tavanomaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki**metsästyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsästyslain (615/1993) 91 §,
muutetaan 1, 33, 34, 41, 41 c, 41 d, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin niistä ovat 33 ja 49 § osaksi
 laissa 159/2011, 34 § laeissa 314/2005 ja 159/2011 sekä 41, 41 c, 41 d ja 49 a § laissa
 159/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 37 a, 41 e ja 83 d § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan metsästykseseen ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen.

Tämä laki koskee soveltuvien osin myös luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla rauhoitettujen nisäkkäiden ja lintujen pyydystämistä tai tappamista.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja eläinsuojelulaissa (247/1996) säädetään.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993).

33 §

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Metsästyksessä on kielletty seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö:

- 1) räjähteet;
- 2) myrkyt ja myrkytetyt tai tainnuttavaa ainetta sisältävät syötit;
- 3) tainnuttavat ja tappavat elektroniset laitteet ja sähkölaitteet;
- 4) yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa;

5) keinotekoiset valonlähteet ja kohteita valaisevat laitteet sekä peilit ja muut häikäisevät laitteet;

6) linnunliimat, lintuverkot ja koukut;

7) toimintatavaltaan automaattiset aseet sekä sellaiset itselataavat aseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi patruunaa;

8) kaasun tai savun avulla pyydystäminen tai tappaminen;

9) elävien eläinten käyttö houkuttimena;

10) haudat ja ansat, joihin on sijoitettu ampuma-ase tai keihäs tai muu näihin verrattava väline, sekä muut vastaavanlaiset pyyntilaitteet, jotka ovat ihmisille tai kotieläimille vaarallisia;

11) raudat, jotka eivät tapa heti;

12) varsijousi tai sitä vastaava jousiase;

13) keihäs, vipukeihäs, harppuuna tai muu niitä vastaava ase;

14) puhallusputki; sekä

15) ääntä synnyttävä koneellinen laite.

Vesilintujen metsästyksessä ei saa käyttää lyijyhauleja. Riistanisäkkäiden metsästyksessä ei saa käyttää toiminnaltaan tai käyttövaltaaltaan valikoimattomia verkkoja.

Kiellosta tuottaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa säädetään eläinsuojelulain 3 §:ssä sekä eläinten lopettamisesta eläinsuojelulain 32 §:ssä.

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) ampuma-aselain (1/1998) 6 §:ssä tarkoitettujen ampuma-aseiden ja patruunoiden ominaisuuksista ja käyttämisestä;

2) metsästysjousen ja nuolien ominaisuuksista ja käyttämisestä;

3) ilma-aseiden ominaisuuksista ja käyttämisestä;

4) loukkujen, ansalangan, rautojen, jalkanarun, lehtipuhaltimen ja verkon ominaisuuksista ja käyttämisestä; sekä

5) pyyntimenetelmissä noudatettavista menettelytavoista.

Sen lisäksi, mitä 33 §:ssä säädetään, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää rajoituksia pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöön. Rajoitukset voivat koskea tiettyä:

- 1) pyyntivälinettä;
- 2) pyyntimenetelmää;
- 3) aluetta;
- 4) ajankohtaa; sekä
- 5) eläinlajia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 33 §:ssä säädetyn estämättä ampuma-aseen ja patruunan sekä keinovalon käyttämisestä haavoittunutta tai jalkanarussa olevaa eläintä jäljitettäessä ja lopetettaessa sekä loukussa, luolassa, rakennuksessa, rakennuksen alla tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa eläintä lopetettaessa.

37 a §

Majavan ja piisamin pesän rauhoitus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin majavan ja piisamin pesän ja siihen liittyvän rakennelman rauhoituksesta ja rauhoituksesta poikkeamisesta.

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a—41 c §:ssä säädetyn edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n

1 momentissa ja 41 c §:ssä säädetyn edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevasta kiellosta, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupaun liitettävistä määräyksistä, poikkeusluvan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta, poikkeusluvan ajallisesta kestosta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen alueellisten kiintiön nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

41 c §

Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalla

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riis-

tanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää:

1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;

2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, riistataloudelle, vesistöille tai muulle omaisuudelle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;

3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai

4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

41 d §

Poikkeuslupa riistaeläimen tai rauhoittamattoman linnun pesän ja munien hävittämiseen

Suomen riistakeskus voi myöntää 41 §:ssä tarkoitetun poikkeuslupan riistaeläimen tai rauhoittamattoman linnun pesän tai siihen liittyvän rakennelman hävittämiseen 41 a—41 c §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Lisäksi 41 b §:n mukaisten edellytysten täyttyessä lupa voidaan myöntää myös rauhoittamattoman linnun munien hävittämiseen.

41 e §

Poikkeuslupan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeuslupan, jos poikkeuslupan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun poikkeuslupan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa poikkeuslupaa ennen kuin aiemman poikkeuslupan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

49 §

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämisen tai tappamisen on tapahduttava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmiselle, kotieläimelle, riistaeläimelle tai rauhoitetulle eläimelle.

Rauhoittamattoman linnun ja villiintyneen kissan pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentissa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Muun rauhoittamattoman nisäkkään pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentin 1 ja 5—14 kohdassa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä.

Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen sovelletaan lisäksi, mitä 25 §:n 3 momentissa säädetään riistaeläimestä.

49 a §

Lupa poiketa rauhoittamattoman nisäkkään pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevästä kiellosta

Suomen riistakeskus voi myöntää rauhoittamattoman nisäkkään pyydystämässä tai tappamisessa luvan käyttää sellaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Lisäksi Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 50 §:n 1 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä rauhoittamattoman nisäkkään osalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, riistataloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentin nojalla myönnettävään lupaan otettavista määräyksistä, ilmoittamisvelvollisuudesta sekä luvan ajallisesta kestosta.

83 d §

Poliisilain 25 §:n nojalla lopetettu riistaeläin

Poliisilain (493/1995) 25 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistan tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa annetut valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät voimaan. Metsästyslain nojalla myönnettyt luvat ja poikkeusluvat jäävät voimaan niissä sanotuina ehdoin.

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Liite

Rinnakkaisteksti

Laki**metsästyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsästyslain (615/1993) 91 §,
muutetaan 1, 33, 34, 41, 41 c, 41 d, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin niistä ovat 33 ja 49 § osaksi
 laissa 159/2011, 34 § laeissa 314/2005 ja 159/2011 sekä 41, 41 c, 41 d ja 49 § laissa 159/2011,
 sekä
lisätään lakiin uusi 37 a, 41 e ja 83 d § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan metsästyksen ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen.

Tämä laki koskee soveltuvin osin myös luonnonsuojelulain (71/23) nojalla rauhoitettujen nisäkkäiden ja lintujen pyydystämistä tai tappamista.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja eläinsuojelulaissa (91/71) säädetään.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetään erikseen.

Tätä lakia sovelletaan metsästyksen ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen.

Tämä laki koskee soveltuvin osin myös luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla rauhoitettujen nisäkkäiden ja lintujen pyydystämistä tai tappamista.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja eläinsuojelulaissa (247/1996) säädetään.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetään *riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993)*.

33 §

33 §

*Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät**Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät*

Metsästyksessä on kielletty seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö:

- 1) räjähteet;
- 2) myrkyt ja myrkytetyt tai tainnuttavaa ainetta sisältävät syötit;
- 3) tainnuttavat ja tappavat sähkölaitteet;
- 4) *keinotekoiset valolähteet* sekä yöammun-

Metsästyksessä on kielletty seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö:

- 1) räjähteet;
- 2) myrkyt ja myrkytetyt tai tainnuttavaa ainetta sisältävät syötit;
- 3) tainnuttavat ja tappavat *elektroniset laitteet ja sähkölaitteet*;
- 4) yöammuntaa varten tarkoitettut tähtäys-

taa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa;

5) peilit ja muut häikäisylaitteet;

6) linnunliimat ja lintuverkot;

7) automaattiset aseet ja sellaiset itselataavat aseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kolme patruunaa;

8) kaasulla tai savulla tappaminen;

9) elävien eläinten käyttö houkuttimena;

10) haudat ja ansat, joihin on sijoitettu ampuma-ase tai keihäs tai muu näihin verrattava väline, sekä muut vastaavanlaiset pyyntilaitteet, jotka ovat ihmisille tai kotieläimille vaarallisia;

11) raudat, jotka eivät tapa heti; sekä

12) lyijyhautien käyttö vesilintumetsästyksessä 1 päivästä elokuuta 1996 alkaen.

Hirvieläinten, metsäkanalintujen ja vesilintujen metsästyksessä ei saa käyttää apuna ääntä synnyttävää koneellista laitetta.

Kiellosta tuottaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa säädetään eläinsuojelulain 3 §:ssä.

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä aseiden ja muiden sallittujen pyyntivälineiden ominaisuuksista ja käytöstä sekä sallituissa pyyntimenetelmissä noudatettavista menettelytavoista.

laitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa;

5) *keinotekoiset valonlähteet ja kohteita valaisevat laitteet sekä* peilit ja muut häikäisevät laitteet;

6) linnunliimat, lintuverkot ja koukut;

7) *toimintatavaltaan* automaattiset aseet sekä sellaiset itselataavat aseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi patruunaa;

8) *kaasun tai savun avulla pyydystäminen tai tappaminen;*

9) elävien eläinten käyttö houkuttimena;

10) haudat ja ansat, joihin on sijoitettu ampuma-ase tai keihäs tai muu näihin verrattava väline, sekä muut vastaavanlaiset pyyntilaitteet, jotka ovat ihmisille tai kotieläimille vaarallisia;

11) raudat, jotka eivät tapa heti;

12) *varsijousi tai sitä vastaava jousiase;*

13) *keihäs, vipukeihäs, harppuuna tai muu niitä vastaava ase;*

14) *puhallusputki; sekä*

15) *ääntä synnyttävä koneellinen laite.*

Vesilintujen metsästyksessä ei saa käyttää lyijyhautia. Riistanisäkkäiden metsästyksessä ei saa käyttää toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomia verkkoja.

Kiellosta tuottaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa säädetään eläinsuojelulain 3 §:ssä sekä eläinten lopettamisesta eläinsuojelulain 32 §:ssä.

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) *ampuma-aselain (1/1998) 6 §:ssä tarkoitettujen ampuma-aseiden ja patruunoiden ominaisuuksista ja käyttämisestä;*

2) *metsästysjousen ja nuolien ominaisuuksista ja käyttämisestä;*

3) *ilma-aseiden ominaisuuksista ja käyttämisestä;*

4) *loukkujen, ansalangan, rautojen, jalanharun, lehtipuhaltimen ja verkon ominaisuuksista ja käyttämisestä; sekä*

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa sallittujen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöä siten, että jotakin pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää saa käyttää vain tietyillä alueilla tai vain tietyinä aikana taikka vain tiettyjen riistaeläinten metsästyksessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 33 §:ssä kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien sallitusta käytöstä.

[uusi]

5) pyyntimenetelmissä noudatettavista menettelytavoista.

Sen lisäksi, mitä 33 §:ssä säädetään, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää rajoituksia pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöön. Rajoitukset voivat koskea tiettyä:

- 1) pyyntivälinettä;
- 2) pyyntimenetelmää;
- 3) aluetta;
- 4) ajankohtaa; sekä
- 5) eläinlajeja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 33 §:ssä säädetyn estämättä ampu- ma-aseen ja patruunan sekä keinovalon käyttämisestä haavoittunutta tai jalkanaruissa olevaa eläintä jäljitettäessä ja lopetettaessa sekä loukussa, luolassa, rakennuksessa, rakennuksen alla tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa eläintä lopetettaessa.

37 a §

Majavan ja piisamin pesän rauhoitus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin majavan ja piisamin pesän ja siihen liittyvän rakennelman rauhoituksesta ja rauhoituksesta poikkeamisesta.

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a—41 c §:ssä säädettyin edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen tappamiseen tai pyydystämiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksis-

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a—41 c §:ssä säädettyin edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoit-

ta, 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevista kielloista ja 35 §:ssä säädetyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetyistä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupaun liitettävistä määräyksistä, poikkeusluvan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettun alueellisen kiintiön nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

41 c §

Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalla

Muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riistanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellista. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistaroituksessa.

tuksista, 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetyistä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupaun liitettävistä määräyksistä, poikkeusluvan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta, poikkeusluvan ajallisesta kestosta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettun alueellisen kiintiön nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

41 c §

Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalla

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riistanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää:

1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;

2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, riistataloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;

3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden

tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai

4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

41 d §

Poikkeusluvan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun poikkeusluvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa poikkeuslupaa ennen kuin aiemman poikkeusluvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

41 d §

Poikkeuslupa riistaeläimen tai rauhoittamattoman linnun pesän ja munien hävittämiseen

Suomen riistakeskus voi myöntää 41 §:ssä tarkoitettua poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman linnun pesän tai siihen liittyvän rakennelman hävittämiseen 41 a—41 c §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä. Lisäksi 41 b §:n mukaisten edellytysten täytyessä lupa voidaan myöntää myös rauhoittamattoman linnun munien hävittämiseen.

[uusi]

41 e §

Poikkeusluvan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun poikkeusluvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa poikkeuslupaa ennen kuin aiemman poikkeusluvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

49 §

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämisen tai tappamisen on tapahduttava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmiselle, kotieläimille,

49 §

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämisen tai tappamisen on tapahduttava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmiselle, kotieläimel-

riistaeläimille tai rauhoitetuille eläimille.

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentin 1—3, 5—7 ja 9—11 kohdassa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Kuitenkin saadaan 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ainetta käyttää muiden rauhoittamattomien eläinten kuin lintujen ja villiintyneiden kissojen pyydystämiseen tai tappamiseen.

Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käyttämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen sovelletaan lisäksi, mitä 25 §:n 3 momentissa säädetään riistaeläimestä.

49 a §

Lupa poiketa rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevasta kiellosta

Suomen riistakeskus voi myöntää rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamisessa luvan käyttää sellaista pyyntivälinettä tai -menetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa.

le, riistaeläimelle tai rauhoitetulle eläimelle.

Rauhoittamattoman linnun ja villiintyneen kissan pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentissa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Muun rauhoittamattoman nisäkkään pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentin 1 ja 5—14 kohdassa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä.

Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käyttämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen sovelletaan lisäksi, mitä 25 §:n 3 momentissa säädetään riistaeläimestä.

49 a §

Lupa poiketa rauhoittamattoman nisäkkään pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevasta kiellosta

Suomen riistakeskus voi myöntää rauhoittamattoman nisäkkään pyydystämiseen tai tappamisessa luvan käyttää sellaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty. *Lisäksi Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 50 §:n 1 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä rauhoittamattoman nisäkkään osalta.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, *riistataloudelle*, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sääntää tarkemmin 1 momentin nojalla myönnettävään lupaan otettavista määräyksistä, ilmoittamisvelvollisuudesta sekä luvan ajallisesta kestosta.

[uusi]

83 d §

Poliisilain 25 §:n nojalla lopetettu riistaeläin

Poliisilain (493/1995) 25 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistan tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

91 §

[kumotaan]

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa annetut valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät voimaan. Metsästyslain nojalla myönnettyt luvat ja poikkeusluvut jäävät voimaan niissä sanotuin ehdoin.*